Kód a název kurzu	**ZT7 Společnost, historie a kultura**
Kategorie	Historie

Anotace

Přednášky kurzu se zaměřují na vybrané kapitoly z oblastí společnosti, historie a kultury, které tvoří základní pilíře humanitních věd a popisují, jak lidé žijí, jak se organizují a co po sobě zanechávají. Navzájem se neustále ovlivňují a formují náš svět.

Společnost představuje síť vztahů mezi lidmi, instituce a pravidla, která nám umožňují žít společně. Zahrnuje rodiny, komunity, státy, politické systémy i ekonomické vztahy. Určuje, jaká máme práva, povinnosti a jakým způsobem spolu komunikujeme nebo spolupracujeme.

Historie je pamětí lidstva. Není to jen seznam dat a bitev, ale proces, který nám ukazuje, jak jsme se dostali tam, kde jsme dnes. Pomáhá nám pochopit příčiny a následky lidského jednání v minulosti. Poskytuje nám ponaučení z chyb a úspěchů našich předků a dává nám pocit identity.

Kultura je vším, co lidstvo vytvořilo – od myšlenek po hmatatelné objekty. Definuje to, jak lidé vidí svět a jak vyjadřují svou existenci. Architektura, nástroje, technologie, umělecká díla. Jazyk, náboženství, hodnoty, tradice, zvyky, morálka a filozofie.

Historie formuje společnost, Společnost vytváří kulturu, každá skupina lidí si vytváří vlastní zvyky, umění a pravidla chování na základě svých potřeb. Kultura ovlivňuje historii.

Přehled výuky po semestrech – zatím pro akademický rok 2026/2027

2026/2027 Zimní semestr **pátek** **13.11.2026** **15:00 - 17:30**	**Krása v barvách a slovech /Mgr. et Bc. Lenka Minaříková/** **Od impresionismu k moderně – Jak se dívat na obraz, aby k nám promluvil?** Přednáškový a zážitkový blok určený pro posluchače Univerzity třetího věku, který nabízí nový pohled na výtvarné umění bez nutnosti pamatovat si letopočty. Kurz vám ukáže cestu, jak „číst“ obrazy, vnímat vizuální jazyk autorů a srozumitelnou cestou vás provede klíčovou proměnou malířství od zachycení světla až po vznik moderního umění. **Co vás v kurzu čeká:** **Návod k aktivnímu vnímání děl:** Osvojení si praktického postupu ve 4 krocích (*první dojem, technika, příběh, osobní emoce*), díky kterému si užijete každou návštěvu galerie. **Příběh proměny umění:** Odhalení důvodů, proč se malíři rozhodli opustit ateliéry a radikálně změnit svůj styl. **Tři klíčové fáze vývoje:** **Impresionismus:** Zachycení prchavého okamžiku, světla a atmosféry (Monet, Renoir). **Postimpresionismus:** Barva jako čistá emoce a hledání nového řádu (Van Gogh, Cézanne). **Nástup moderny a abstrakce:** Rozpad tradičního zobrazení světa a pohled z více úhlů pohledu (Picasso, Kupka). **Zážitková praktická mikrocvičení (bez nároků na výtvarné nadání):** **Hra se světlem:** Vyzkoušení si impresionistického mísení barevných skvrn. **Kresba emoce:** Převod hudebního motivu do linií a barevných ploch po vzoru expresionistů. **Kubistická koláž:** Hravé rozložení a opětné složení obrazu pro pochopení principů moderny. **Sdílení a diskuse:** Přátelský rozbor vybraných děl a společná reflexe vlastních dojmů z tvoření. **Co si z kurzu odnesete:** Vlastní drobná výtvarná díla vzniklá během praktických cvičení.
2026/2027 Zimní semestr **pátek** **27.11.2026** **15:00 - 17:30**	**Žatec, který vyrostl z krajiny /Mgr. Petr Antoni/** ***Jak krajina kolem Ohře vytvořila město*** Ohře jako „dálnice“ minulosti, staré obchodní cesty, úrodné nivy Ohře, Blšanky a dalších toků, chmelnice jako krajinný fenomén, proč je Žatec a okolní chmelařská krajina dnes UNESCO, jak vypadala krajina před 100, 300 a 700 lety, co z krajiny našich předků ještě dnes vidíme. **OHŘE – ŘEKA OSUDU MĚSTA** ***Povodně, mlýny, mosty, řeka a město***

	Ohře jako zdroj vody a potravy, mlýny a náhony, staré brody a mosty, plavení a doprava, velké povodně, přehrada Nechranice. **CHMEL – ROSTLINA, KTERÁ ZMĚNILA OSUD CELÉHO KRAJE** ***Od zahrádky měšťana až k žateckému světovému dědictví*** **Kryštof Semš** – první klonová selekce chmele ve Vrbici roku 1855 **Antonín Mohl** – průkopník českého chmelařství **František Kellner** – chmelařský obchodník **Karel Osvald** – slavné Osvaldovy klony **Václav Zázvorka** – autor významné publikace o chmelu **Rudolf Turšner** – osobnost spojená s českým chmelařstvím Jak vypadala chmelová brigáda našich rodičů a prarodičů? **STEKNÍK, TRNOVANY A KRAJINA ZA MĚSTEM** Stekník – Trnovany – Ohře – chmelnice – zápis statku Unesco A k tomu velmi zajímavé osobnosti: **Theodor Gauba -** narodil se roku 1877 ve Stekníku, byl obchodním ředitelem Žateckého chmelařsko-rolnického spolku a spoluzakladatelem obchodní společnosti Gauba a Häring. **Leopold Hennet -** majitel steknického velkostatku, který se věnoval zemědělství a rozvoji chmelařství. Později se stal dokonce rakouským ministrem zemědělství a lesnictví a ministrem zahraničí. **Gerold Déteindre -** švýcarský konzul, který obchodoval se steknickým chmelem například do Francie, Egypta a Maroka. **Jaroslav Duška** - „Chmelový rytíř“, který se zasloužil o záchranu řady historických prvků Stekníku. **ŽATEČANÉ, KTEŘÍ PŘEROSTLI SVÉ MĚSTO** **Jan ze Žatce** - městský písař, notář, rektor školy a autor slavného **Oráče z Čech**. V Žatci působil více než 35 let. **Maxmilián Hošťálek z Javořice** - Žatecký měšťan, primátor a účastník stavovského povstání, popravený roku 1621 na Staroměstském náměstí. A potom bych přidal méně známé osobnosti, třeba některého ze žateckých starostů. **KAM ZMIZELI NAŠI PŘEDCI? A JAK PŘIŠLI TI NOVÍ?** ***Žatec mezi Čechy, Němci, válkou a poválečnou proměnou*** český a německý a pak zase český Žatec, staré žatecké rodiny, jejich domy a živnosti, židovská komunita, válka, poválečný odsun, příchod nových obyvatel, co po původních obyvatelích zůstalo, potomci starých žateckých rodin, kteří se do města vracejí (pamětní deska v Synagoze odhalená 14.8.2026)
2026/2027 Zimní semestr **pátek** **11.12.2026** **15:00 - 17:30**	**Planeta jako na dlani (Věda na kouli) /RNDr. Pavel Pintr, Ph.D./** Kurz seznámí posluchače s nejnovějšími poznatky v oblasti přírodních věd, zejména astronomie a robotiky. Za pomoci moderních technologií - Digitária a projekce "Věda na kouli" se vypraví na zajímavou pouť vesmírem a přírodou. Součástí přednášek budou i profesionální fulldome filmy, které doplní probíraná témata. Součástí kurzu je i praktická ukázka z robotiky, například práce se 3D tiskem a ukázka programování malých robotů. Po absolvování kurzu dostane posluchač U3V ucelený obraz nejnovějších poznatků o přírodě, vesmíru a naučí se ovládat i nové moderní technologie. Země v pohybu - proběhne v sále „Věda na kouli“ s projekčním systémem se sférickou projekcí. Tématem přednášky budou pohyby kontinentů, zemětřesení, vznik tsunami. Budou představeny jednotlivé kontinenty a jejich život v pohybu.
2026/2027 Zimní semestr **pátek** **8.1.2027** **15:00 - 17:30**	**Svět v kapse (Digitální gramotnost) /Ing. Zuzana Hořínková Kawanová a Bc. Kristýna Herinková/** **1. Smartphone jako pomocník** • chytrý telefon jako nástroj pro usnadnění každodenního života, • mapy a navigace – vyhledávání míst a plánování trasy, • jízdní řády a vyhledávání dopravního spojení, • užitečné aplikace pro každodenní život, • základní funkce telefonu podporující samostatnost a bezpečí. **2. Smartphone pro zdraví a komunikaci** • připomínky a organizace každodenních aktivit, • aplikace a funkce související se zdravím a pohybem, • nouzové funkce a důležité kontakty, • bezpečná komunikace s rodinou, • zprávy, fotografie, videohovory a sdílení polohy. **3. Bezpečný internet** • jak poznat podvodný e-mail nebo SMS, • phishing a falešné internetové stránky,

	• podvodné telefonáty a další běžné internetové podvody, • jak bezpečně reagovat na podezřelou zprávu, • rozpoznávání manipulativního a zavádějícího obsahu, • základní pravidla ověřování informací a dezinformací. **4. Úvod do světa umělé inteligence** • co je umělá inteligence a kde se s ní setkáváme, • co AI umí a v čem se může mýlit, • praktické možnosti využití AI v běžném životě, • jak formulovat jednoduchý dotaz pro AI, • bezpečnost a ochrana soukromí při používání AI. **Výstup kurzu** Účastníci získají praktické dovednosti pro bezpečnější a sebevědomější používání chytrého telefonu a internetu. Naučí se využívat vybrané digitální nástroje pro cestování, komunikaci, organizaci každodenního života a orientaci v informacích. Zároveň získají základní představu o umělé inteligenci a jejím možném využití.
2026/2027 Letní semestr	**Když slova pohladí: Setkání s poezií a literaturou /Mgr. Petr Čejka/** Současná česká beletrie vs. klasika. Co dnes čteme a proč? Diskuze nad literárními trendy a tipy na kvalitní čten
2026/2027 Letní semestr	**Svět tónů a barev /MgA. Alžběta Urbancová/** **Od baroka k romantismu** - jak poslouchat klasickou hudbu. Příběhy a vývoj hudebních forem skrze díla Bacha, Mozarta a Beethovena. Hudba jako balzám na duši. **Česká hudební vlna a její světový ohlas** - Smetana, Dvořák a Janáček. Jak se v české hudbě odráží krajina, tradice a národní identita. Poslechové ukázky s rozborem.
2026/2027 Letní semestr	**Věda na kouli /RNDr. Pavel Pintr, Ph.D./**
2026/2027 Letní semestr	**Rostliny a stromy kolem nás: zahrada jako místo krásy a života /Ing. Stanislav Vilím, Ph.D./**
Lektoři	Mgr. et Bc. Lenka Minaříková, Mgr. Petr Antoni, Ing. Zuzana Hořínková Kawanová, RNDr. Pavel Pintr, Ph.D., Bc. Kristýna Herinková
Den, čas výuky	Pátek 15:00 – 17:30 hodin – 4x v semestru
Rozvrh	Rozvrh pro zimní semestr je zveřejněn do 15.11. daného roku Rozvrh pro letní semestr je zveřejněn do 15.2. daného roku https://ccv.ujep.cz/seniori-2/rozvrhy/
Počet semestrů	2 + 2
Počet hodin	12 (4 setkání x 3 hodiny)/semestr, výuková hodina má 45 minut
Místo výuky	Přírodovědné centrum, Svatopluka Čecha 1180, Žatec
Cena kurzu	480 Kč/ semestr
Kontakty	Bc. Dana Masopustová – dana.masopustova@ujep.cz Veronika Sládková – veronika.sladkova@ujep.cz Tel. 727 812 381, 475 286 238; Web: ccv.ujep.cz
Přihláška	https://ccv.ujep.cz/seniori-2/prihlaska-na-u3v-ujep/
Termíny pro podání přihlášky	ZS 2026/2027 – do 2.11.2026 LS 2026/2027 – do 25.1.2027
Výuka	nejpozději do 31.8.2028